

CAHLA- POVESTEA SOBEI. COLECȚIA DE CAHLE A MUZEULUI DE ISTORIE SIGHIȘOARA

Lavinia Carmen Avram

Olăritul s-a născut și s-a dezvoltat în sânul unor societăți care aveau un model sacralizat al lumii - olarii se situau printre “oamenii focului”.

După ce a învățat sa mânuiască focul, omul a descoperit pământul ars care a stat la baza olăritului, meșteșug realizat până azi.

Lemne trosnind în foc, o cană de vin fiert și aromat, plăcinte aburinde – atmosfera unui cămin fericit cu povești nemuritoare, la gura sobei. Și nu orice sobă. Dincolo de funcționalitatea oricărei teracote, soba de cahle e expresia simțului artistic, expunerea credințelor populare prin simbol. O sobă cu cahle poate fi mult mai mult: un tablou ce se descifra, o cronică ascunsă, o bibliotecă cu multe file expuse la vedere, un suflet modelat în lut și în forme. Prin sobă ne pătrunde în casă natura cu două din elementele ei de bază: *pământul și focul*.

Pământ, apă, aer și foc sunt patru elemente primordiale, care împreună au făurit un lucru desăvârșit – *cahla*. Cahla o placă de pământ, arsă în cuptor, “la roșu”, nesmălțuită sau smălțuită, de formă pătrată sau dreptunghiulară, având dimensiuni diferite, a fost întrebuințată la construirea hornurilor, a vetrelor, a cuptoarelor și a sobelor, alcătuind învelișul exterior al acestora.¹

Etimologic vorbind, cuvântul “cahlă” își are originea în “kahlja”, care în Bucovina și Moldova, semnifică gura hogoagului, acea deschizătură prin care fumul iese din horn în tinda casei și urcă în pod. Când focul s-a stins, acesta se astupă, spre a se păstra mai multă vreme căldura.² În Transilvania se folosește termenul “kachel”, derivat din germană, pentru a denumi placa paralelipipedică smălțuită sau nesmălțuită, decorată sau nu, cu care se zidesc pereții cuptorului.³

Începând cu secolul al XIV-lea, producerea cahlelor smălțuite a înflorit în Germania, urmând ca apoi să se răspândească în Transilvania și în

¹ Georgeta Roșu, Ion Blăjan, *Cahle*, București, 2001, p. 15.

² Georgeta Roșu, *Ceramica tradițională din România în colecțiile Muzeului Național al Țăranului Român*, București, 2012, p. 46.

³ Georgeta Roșu, Ion Blăjan, *Cahle*, București, 2001, p. 16; Karla Roșca, Károly Szöcs Fülöp, *Colecția de cahle din patrimoniul Muzeului de etnografie și artă populară săsească “Emil Sigerus”*. *Identitate transilvăneană – identitate europeană*, în “Cibinium”, 2001-2005, Sibiu, p. 237.

Principate, în casele grofilor și ale boierilor. Familiile înstărite își constituiau sobele din plăci nesmălțuite, decorate prin micasare.⁴

Apariția primelor cahle este legată de centrele urbane, unde s-a dezvoltat o organizare superioară a meșteșugurilor sub forma breslelor. Un alt argument ar fi acela că orașul a fost întotdeauna mai bogat, aici existând acea pătură socială care putea să își permită un anume lux. Dacă în casele marilor familii soba avea rolul de a încălzi încăperile și totodată un rol decorativ, în casa țăranului cahlele erau folosite ca instalații cu funcții practice mult mai largi. Vatra din casa țăranului era nu numai un focar de căldură ci și unul de lumină, oferind în același timp posibilitatea de a pregăti mâncarea.⁵

Secolul al XIX-lea reprezintă punctul culminant al extinderii meșteșugului confecționării cahlelor. Acum scade importanța breslelor și scade și cererea de vase ceramice. Consecința este reprofilarea meșterilor olari pe producția de cahle.

Materia primă

Lutul pentru cahle este scos din interiorul localităților, din grădinile proprii ale olarilor sau din zone apropiate ale satului. Meșterii care confecționau plăcile de sobă utilizau un lut mai aspru, mai nisipos.

Lutul tăiat din mal este adus în gospodărie și este pus la dospit pe o platformă. Înmuiatul cu apă și bătutul cu maiul sunt operațiuni care urmează și care conferă lutului elasticitate.

Urmează eliminarea impurităților prin tăierea lutului în felii subțiri. Eliminarea tuturor impurităților era foarte importantă deoarece orice impuritate rămasă în masa pastei pot duce la fisurarea sau spargerea cahlei fie la modelat, fie la ars. După ce a fost trecut prin malaxor sau a fost călcat, lutul este adunat în bulgări și este așezat pe un banc.⁶

Modelarea

După ce a fost “croit” lutul, meșterul îl așează în tipar pentru a-i da forma prin presare, folosind o bucată de pânză umedă. Materialul care prin presare depășea marginile formei era îndoit în interior, pentru a forma rama de asamblare a cahlei. Tiparul permite realizarea a 50-80 de cahle pe zi lutul

⁴ *Ibidem*, p. 16.

⁵ Georgeta Roșu, *Ceramica tradițională ...*, p. 47.

⁶ Georgeta Roșu, Ion Blăjan, *op. cit.*, p. 23-24; Nicolae Bucur, *Colecțiile de cahle din muzeele harghitene*, în “ANGVSTIA”, 14, 2010, p. 453.

fiind ținut în matriță aproximativ 4 minute. Pentru colțuri se confecționau forme din două scânduri așezate una lângă alta, în unghi drept.⁷

Uscarea

Această operațiune se realiza într-un loc lipsit de umezeală și ferit de acțiunea directă a razelor solare, pentru a fi evitată deformarea sau apariția unor crăpături în structura materialului. În timpul uscării obiectele, așezate inițial cu gura în jos, sunt mereu întoarse, pentru ca operațiunea să se petreacă uniform. Pasul următor consta în îndreptarea marginilor cu ajutorul unei pietre, o bucată de piele sau un vinclu metalic. Operațiunea se efectua pe o scândura de nuc sau stejar, perfect plană. Urmează finisarea cahlei pe spate, activitate care se realiza cu ajutorul unei bucați de piele înmuiată în apă. Abia după aceea cahla era lăsată la uscat aproximativ 3 zile.⁸

Smălțuirea

Îndreptată și bine uscată, cahla este pregătită pentru smălțuire. Smălțul era preparat din litargă amestecată cu nisip bogat în cuarț, caolină și culori. Operațiunea de smălțuire necesită multă îndemnare și experiență. Stratul de smălț aplicat pe suprafața cahlei trebuia să fie subțire și egal, pentru a fi evitate exfolierile, crăpăturile sau alte accidente de ardere. Arderea este o operațiune importantă care se realiza în cuptoare clădite din pământ, pe un plan circular, cu un diametru de 2m și o înălțime de 1,20m. Pentru construirea lor se folosea piatra de râu care era mai apoi îmbrăcată cu un strat de lut.⁹

Pentru a colora cahlele, meșterii foloseau atât culori naturale cât și industriale. Astfel amestecau oxid de mangan cu smălț, obținând, în funcție de oxidul folosit, culori de la alb-gălbui la maro.

Smălțul verde se obținea dintr-o anumită argilă – “pământ alb”, oxid de plumb, piatră de cuarț arsă și oxid de aramă. Albastrul-cobalt îl procurau din comerț.¹⁰

Ornamentica

Iconografia cahlelor cuprinde reprezentări religioase, cavalierești, animaliere, vegetale sau geometrice.

⁷ Georgeta Roșu, *Ceramica tradițională ...*, p. 50.

⁸ Georgeta Roșu, Ion Blăjan, *op. cit.*, p. 24; Ana-Maria Gruia, *Povești la gura sobei. Catalog selectiv al colecției de cahle a Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei*, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2012, p. 20; Paraschiva Victoria Batariuc, *Cahle din Moldova medievală (se. XIV-XVII)*, Muzeul Brăilei, Editura Istros, Suceava, 1999, p. 76.

⁹ Georgeta Roșu, Ion Blăjan, *op. cit.*, p. 25 -26; Paraschiva Victoria Batariuc, *op. cit.*, p. 79.

¹⁰ Georgeta Roșu, Ion Blăjan, *op. cit.*, p. 27.

Decorul cahlelor, realizat, în majoritatea cazurilor, în relief mai mult (bassorelief) sau mai puțin accentuat (mèplat), a fost obținut prin imprimare cu ajutorul tiparului, pentru sublinierea unor detalii fiind folosite incizia și excizia.¹¹

Temele preferate pentru decorul cahlelor au fost inspirate la început din sfera religioasă. De la mijlocul secolului al XVI-lea acestea se reduc, fiind înlocuite de reprezentările vegetale mai mult sau mai puțin stilizate, care spre sfârșitul veacului devin dominante.¹²

Începând din secolul al XVIII-lea, în Transilvania este atestată o nouă tehnică de decorare a cahlelor, folosită de măștrii sași – “sgraffito cobalt”. După prima ardere cahla se acoperă cu un strat de oxid de cobalt. Când piesa era zvântată, se ornamenta prin zgâriere cu un vârf de cuțit, eliminându-se pasta albastră în locurile în care trecea cuțitul. Urmau smălțuirea și a doua ardere, în timpul căreia smălțul se combina cu oxidul de cobalt. Piesa căpăta culoarea albastru intens, cu luciri metalice, ornamentul detașându-se ca o dantelă cizelată.¹³

Ornamentica, prin invenția ei de forme libere, de sine stătătoare, adesea mai presus de natură și de orice control al ei, prin născocirile ei liniare, prin ritmica și culorile utilizate, trebuie privită ca expresie directă, ca spovedanie și comunicare a uni duh.¹⁴

În alcătuirea unei sobe intrau 32 de cahle mari căroră le corespundeau un număr de cahle înguste pentru margini, colțuri, butoni de cahle și piesele care alcătuiau “coroana”. Cahlele erau amplasate în rânduri orizontale, compuse din piese cu aceeași înălțime. Pentru o mai bună stabilitate și un aspect plăcut, rândurile succesive nu corespundeau întotdeauna, fiecărui rost de cahle corespunzându-i mijlocul unei alte cahle.¹⁵

Clădite pe platformă de cărămidă sau piatră, sobele sunt formate dintr-o bază îngustă, o cameră de ardere, una de încălzire și un coronament în partea superioară. Camerele de ardere și de încălzire erau separate de o cornișă îngustă de cahle care forma o bordură. Coronamentul avea forma unui mic dom, din lut acoperit uneori de cahle simple, nedecorate, parțial ascunse

¹¹ Paraschiva Victoria Batariuc, Sergiu Haimovici, *Elemente animaliere pe cahle descoperite în Moldova*, în “Arheologia Moldovei”, XXVI, 2003, p. 146.

¹² Daniela Marcu Istrate, *Cahle din Transilvania și Banat de la începuturi până la 1700*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2004, p. 79.

¹³ Georgeta Roșu, Ion Blăjan, *op. cit.*, p. 27.

¹⁴ *Ibidem*, p. 46.

¹⁵ Ana-Maria Gruia, *op. cit.*, p. 13.

de cahle de coronament de diverse forme, de obicei triunghiulare. Din camera de încălzire pornea hornul, în general ascuns în spatele sobei.¹⁶

Apărută în secolul al XIII-lea, în sudul Germaniei, soba de cahle va cunoaște o evoluție spectaculoasă, marcată de marile curente ale vremii. Soba de cahle s-a răspândit treptat în acele teritorii unde rigorile climei o cereau și a parcurs un drum lung. De la o simplă instalație de încălzit se va transforma la o adevărată operă de artă.

Pe teritoriul României, cele mai vechi cahle, asemănătoare cu oalele de uz casnic, au fost descoperite în Transilvania, într-o locuință a coloniștilor germani de la Sighișoara, datând de la sfârșitul secolului al XIII-lea.¹⁷

Soba poate fi comparată cu o carte uriașă, care se adresa tuturor, atât celor care știau, dar mai cu seamă celor care nu știau să citească.

Cahlele reprezintă o firmitură de viață, prezentând preocupări, mentalități, o anumită stare materială și socială, fiind în același timp un produs utilitar, dar și o operă de artă.

¹⁶ *Ibidem.*

¹⁷ Radu Popa, Gheorghe Baltag, *Documente de cultură materială orășenească în Transilvania din a doua jumătate a secolului al XIII-lea*, în "SCIVA", 31, 1980, 1, p. 44-47.

FNI

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania;
3. **Datare:** secolul al XIX-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, caolin, coloranți, smalt, ardere oxidantă. Decorul realizat în relief și prin pictare cu cornul;
5. **Culoare:** cărămiziu, verde;
6. **Dimensiuni:** L: 20cm, LA: 22cm, Grosime: 4cm;
7. **Descriere:** piesă pătrată cu decorul realizat în relief cu motive florale: floarea-soarelui, clopoței, lalea; motive fitomorfe: frunză, ramură, pomul vieții. Ornamentul central este un pom al vieții stilizat sub forma unui vas cu flori. Vasul de formă trapezoidală, este hașurat și încadrat în cele patru colțuri cu lalea stilizată și hașurată. Trunchiul arborelui se termină cu floarea-soarelui, care este încadrată de o parte și de alta de doi clopoței stilizați sub formă de inimă;
8. **Stare:** foarte bună.

FNI

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania;
3. **Datare:** secolul al XIX-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, caolin, coloranți, smalt, ardere oxidantă. Decorul realizat în relief și prin pictare cu cornul;
5. **Culoare:** cărămiziu, verde;
6. **Dimensiuni:** L: 21cm, LA: 23,5cm; G: 4cm;
7. **Descriere:** piesă dreptunghiulară, cu decor în relief, ornamentată cu motive fitomorfe: pomul vieții redat sub forma buchetului de flori. Ornamentele sunt redată într-un chenar. Decorul central este un pom al vieții sub forma unui vas cu flori. Vasul stilizat de forma uni "uu" întors și încadrat de o parte și de alta de două lalele. Buchetul se termină în partea de sus cu trei fire de lalele, frunze stilizate și de o parte și de alta floarea-soarelui stilizată sub forma unei rozete, simbol al veșniciei;
8. **Stare:** foarte bună.

FNI

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania;
3. **Datare:** secolul al XIX-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, caolin, coloranți, smalt, ardere oxidantă. Decorul realizat în relief și prin pictare cu cornul;
5. **Culoare:** cărămiziu, verde;
6. **Dimensiuni:** L:20cm; LA: 22cm; G: 4cm;
7. **Descriere:** piesă pătrată cu decorul realizat în relief cu motive florale: floarea-soarelui, clopoței, lalea; motive fitomorfe: frunză, ramură, pomul vieții. Ornamentul central este un pom al vieții stilizat sub forma unui vas cu flori. Vasul de formă trapezoidală, este hașurat și încadrat în cele patru colțuri cu lalea stilizată și hașurată. Trunchiul arborelui se termină cu floarea-soarelui, care este încadrată de o parte și de alta de doi clopoței stilizați sub formă de inimă;
8. **Stare:** foarte bună.

FNI

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania, Jud. Brașov, marfă de tip Drăușeni;
3. **Datare:** secolul al XIX-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, caolin, coloranți, smalt, ardere oxidantă. Decorul realizat în relief și prin pictare cu cornul;
5. **Culoare:** cărămiziu, alb-gălbui, albastru;
6. **Dimensiuni:** L:19,5cm, LA: 23cm, G: 4cm;
7. **Descriere:** piesă pătrată cu decorul realizat în relief cu motive florale: floarea-soarelui, clopoței, lalea; motive fitomorfe: frunză, ramură, pomul vieții. Ornamentul central este un pom al vieții stilizat sub forma unui vas cu flori. Vasul de formă trapezoidală, este hașurat și încadrat în cele patru colțuri cu lalea stilizată și hașurată. Trunchiul arborelui se termină cu floarea-soarelui, care este încadrată de o parte și de alta de doi clopoței stilizați sub formă de inimă;
8. **Stare:** foarte bună.

FNI

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania, jud. Mureș, Saschiz;
3. **Datare:** secolul al XIX-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, caolin, coloranți, smalt, ardere oxidantă. Decorul realizat în relief și prin pictare cu cornul;
5. **Culoare:** cărămiziu, alb-gălbui, albastru;
6. **Dimensiuni:** L:20cm, LA: 21cm, G: 4cm;
7. **Descriere:** piesă pătrată cu decor în relief, conturat apoi și prin pictare cu cornul. Motivele ornamentale sunt fitomorfe: pomul vieții și florale: lalea, floarea-soarelui. Un arbore al vieții stilizat, este sugerat de un vas în care se află un buchet de flori. Buchetul este alcătuit din trei flori ale soarelui și patru lalele;
8. **Stare:** foarte bună.

FNI

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania, jud. Mureș, Saschiz;
3. **Datare:** secolul al XIX-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, caolin, coloranți, smalt, ardere oxidantă. Decorul realizat în relief și prin pictare cu cornul;
5. **Culoare:** cărămiziu, alb-gălbui, albastru;
6. **Dimensiuni:** L:20cm, LA: 21,5cm; G: 4cm;
7. **Descriere:** piesă pătrată cu decor în relief, conturat apoi și prin pictare cu cornul. Motivele ornamentale sunt fitomorfe: pomul vieții și florale: lalea, floarea-soarelui. Un arbore al vieții stilizat, este sugerat de un vas în care se află un buchet de flori. Buchetul este alcătuit din trei flori ale soarelui și patru lalele;
8. **Stare:** bună.

FNI

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania, jud. Sibiu, Agnita;
3. **Datare:** secolul al XVIII-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, caolin, coloranți, smalt, ardere oxidantă. Decorul realizat în relief și prin pictare cu cornul;
5. **Culoare:** cărămiziu, verde;
6. **Dimensiuni:** L: 21,5cm, LA: 21,5cm, G: 4cm;
7. **Descriere:** piesă pătrată, cu decor în relief, ornamentată cu motive florale, fitomorfe: pomul vieții, și motive geometrice. În centrul câmpului ornamental este plasat pomul vieții stilizat sub forma vasului cu flori. Buchetul este alcătuit din lalele și margarete. Vasul cu flori este încadrat de o arcadă care se sprijină pe două coloane;
8. **Stare:** foarte bună.

FNI

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania;
3. **Datare:** secolul al XIX-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, caolin, coloranți, smalt, ardere oxidantă. Decorul realizat în relief și prin pictare cu cornul;
5. **Culoare:** cărămiziu, alb-gălbui, albastru;
6. **Dimensiuni:**
7. **Descriere:** piesă pătrată cu decor în relief, ornamentată cu motive fitomorfe: pomul vieții, și motive florale: lalea, floarea-soarelui. Decorul sugerează pomul vieții stilizat sub forma unui vas de flori, cu tulpina comună și 7 rădăcini (modelul iranian). Rădăcinile sunt încadrate de două lalele. În registrul superior al cahlăi este dispusă o lalea încadrată de două flori cu câte trei petale mari și două mici. Din tulpina lalelei își au punctul de plecare două flori floarea-soarelui;
8. **Stare:** foarte bună.

FNI

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania;
3. **Datare:** secolul al XIX-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, caolin, coloranți, smalt, ardere oxidantă. Decorul realizat în relief și prin pictare cu cornul;
5. **Culoare:** cărămiziu, maro;
6. **Dimensiuni:** L: 21,5cm, LA: 21,5cm, G: 4cm;
7. **Descriere:** piesă pătrată, cu decor brocat dispus în rețea, ornamentată cu motive florale și geometrice: romb. O rețea alcătuită din cinci casete romboidale acoperă suprafața piesei. În fiecare casetă sunt înscrise flori cu cinci petale;
8. **Stare:** bună.

NI 1524

1. **Denumire:** olan de cornișă de sobă;
2. **Zona:** Transilvania;
3. **Datare:** secolul al XIX-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, caolin, coloranți, smalt, ardere oxidantă. Decorul realizat în relief și prin pictare cu cornul;
5. **Culoare:** alb-gălbui, albastru;
6. **Dimensiuni:** L:22, LA: 9cm
7. **Descriere:** piesă dreptunghiulară, decorată în relief, prin pictare cu cornul și decuparea lutului crud, cu motive florale, motive scheomorfe: “cârligul ciobanului” și motive geometrice: punctul. Decorul este dispus în două registre: în cel inferior sunt amplasate două “cârlige” ale ciobanului, iar în cel superior sunt dispuse flori cu petale în relief și cu marginile crestate. Baza piesei este conturată cu un șir de puncte dispuse orizontal;
8. **Stare:** bună.

NI 3197

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania;
3. **Datare:** secolul al XVIII-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, ardere oxidantă;
5. **Culoare:** cărămiziu
6. **Dimensiuni:** L: 25cm, LA: 22cm, G: 4cm;
7. **Descriere:** piesă dreptunghiulară cu decor în relief, ornamentată cu motive fitomorfe: pomul vieții redat sub forma buchetului de flori. Ornamentele sunt amplasate într-un chenar. În cele două vase, cu toartă în formă de "S" sunt amplasate două buchete alcătuite din flori cu frunze stilizate. Între cele două vase este realizat un vas stilizat cu aspect de inimioară, frunze și flori. Piesa prezintă un chenar pe margine;
8. **Stare:** foarte bună.

NI 3198

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania;
3. **Datare:** secolul al XVIII-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, ardere oxidantă;
5. **Culoare:** cărămiziu;
6. **Dimensiuni:** L: 25cm, LA: 22cm, g: 4cm;
7. **Descriere:** piesă dreptunghiulară cu decor în relief, ornamentată cu motive fitomorfe: pomul vieții redat sub forma buchetului de flori. Ornamentele sunt amplasate într-un chenar. În cele două vase, cu toartă în formă de "S" sunt amplasate două buchete alcătuite din flori cu frunze stilizate. Între cele două vase este realizat un vas stilizat cu aspect de inimioară, frunze și flori. Piesa prezintă un chenar pe margine;
8. **Stare:** foarte bună.

NI 3199

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania;
3. **Datare:** secolul al XIX-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, ardere oxidantă;
5. **Culoare:** cărămiziu;
6. **Dimensiuni:** L: 27cm, LA: 16,5cm;
7. **Descriere:** piesă dreptunghiulară, bombată, cu un decor realizat în relief cu motive florale. Ornamentul central este o vază cu două toarte sub formă de “s”. Buchetul cu flori are la centru o floare cu cinci petale, încadrată de o parte și alta de două fire de lalele și la bază frunze hașurate;
8. **Stare:** foarte bună.

NI 3289

1. **Denumire:** cahlă;
2. **Zona:** Transilvania;
3. **Datare:** secolul al XIX-lea;
4. **Material și tehnică:** modelată prin presare manuală, din lut de oale frământat prin călcare, nisip, caolin, coloranți, smalt, ardere oxidantă. Decorul realizat în relief și prin pictare cu cornul;
5. **Culoare:** cărămiziu, verde;
6. **Dimensiuni:** L: 20cm, LA: 22,5cm, G: 4cm;
7. **Descriere:** piesă pătrată, cu decor brocat dispus în rețea, ornamentată cu motive florale și geometrice: romb. O rețea alcătuită din cinci casete romboidale acoperă suprafața piesei. În fiecare casetă sunt înscrise flori cu câte 4 petale stilizate;
8. **Stare:** bună.

NR. INV. 9854

NI 9854

Denumire: Soba de cahle din Turnul cu Ceas;

Descriere: formă patrulateră, prezintă cahle smălțuite, pe fiecare element sunt reliefate și pictate motive florale (lalea și floarea-soarelui) și vegetale; motive fitomorfe: pomul vieții. Prezintă o cromatică albastră pe fond general alb; soba este elevată pe o structură patrulateră, pe un picior metalic. Cahlele sunt împărțite pe două registre. Boldul de sobă are un ornament central cu un buchet compus dintr-o lalea încadrată de două flori cu câte trei petale. Pe două dintre laturi are inscripția "18 62". Colțul de

cahlă are dispus pe colțul text al cahle o floarea-soarelui flancată de două frunze stilizate. Compoziția prezintă pe colț o inimă stilizată.

**THE TILE-THE STORY OF THE STOVE. TILE COLLECTION OF SIGHIȘOARA
HISTORY MUSEUM**

(Abstract)

Appeared in the 13th century, in southern Germany, the tile stove will experience a spectacular evolution, marked by the great currents of the time. The tile stove gradually spread to those territories where the rigors of the climate demanded it and went a long way. From a simple heating installation it will turn into a real work of art.

On the Romanian territory, the oldest tiles, similar to household pots, were discovered in Transylvania, in a house of the German settlers from Sighișoara, dating from the end of the 13th century.

The stove can be compared to a huge book, which was addressed to everyone, both those who knew, but especially those who did not know how to read.

Tiles represent a firm life, presenting concerns, mentalities, a certain material and social state, being at the same time a utilitarian product, but also a work of art.

Cuvinte cheie: olar, lut, sobă, cahle, ornamente.

Key words: potter, clay, stove, tiles, ornaments.